

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Pastorale Missionariorvm

Verjuys, Jean-Baptiste

Antverpiæ, 1682

3. An exceptio à decreto illo Concilii per Epicheiam extendi possit ad alios casus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41565

Accedit id quod Cyprianus Croufers Capucinus ad cap. 7. Regulæ S. Francisci pag. 787 refert, quod Gregor. XIII. die 24. Augusti 1576. concesserit PP. Societatis in partibus Ultramontanis, ut in iis locis & Parochiis ubi Concil. Tridentini Decretum de irritandis Matrimoniis clandestinis promulgatum est, & ab aliquibus non servatum, qui induci non possunt, ut iterum servatâ formâ Concilii contrahant, possint ab eorum Confessariis absolvi, & ipsi Confessarii possint cum talibus dispensare in foro conscientie, ut rursus secreto inter se contrahant, non servatâ Concilii formâ, & postquam sic contraxerint, proles ita susceptæ ipso facto legitimæ censentur. Et dicit hoc privilegium haberi in Appendice ad Litt. Apostolicas pro Societate Jesu. Sed hoc privilegium in nullo alio Auctore potui reperire. Imo nec in litteris Apostolicis pro Societate quas videre potui. Si autem tale sit, idem licebit aliis Regularibus cum ipsis communicantibus.

ARTICULUS III.

Utrum exceptio à decreto illo Concilii per Epicheiam extendi possit ad alios casus?

Inter alios casus, duo solent proponi de quibus hæc difficultas movetur.

T 2

1. Est

1. Est quem proponit P. Amicus disp. 7. de matrim. sect. 13. n. 136. Si Princeps aliquis habens ex concubina filium, sit proximus morti, & si absque legitimo filio moriatur, totus ejus Principatus cum summa fidei Catholicæ jacturâ, devolvendus est ad perversissimum hæredem hæreticum; nec ad manum sit proprius Parochus, aut vices ejus gerens: an non valeret tunc contractus matrimonialis coram solis testibus, ut sic legitimeretur filius Catholicus, qui fidem Catholicam in illo principatu manu teneat.

2. Casus est: Quidam in mortis articulo adeo est affexus libidinoso affectui suæ concubinæ, ut ab illâ se humano modo non possit abstrahere, & sic moraliter loquendo certo moriturus est in peccato mortali; si tamen in illâ occasione cum ipsâ contraheret, affectus iste ad summum esset venialis. Quæritur igitur utrum per Epicheiam non possit judicari illum casum se non extendere decretum Concilii?

Pro sententiâ affirmativâ citari solet noster Soto 4. dist. 28. q. 1. 2. 2. Qui alios etiam similes casus adducit. Sed tunc nondum prodierat hoc decretum Concilii, uti colligitur ex ipsius verbis ibidem art. 1. §. *sed omnium* dicit, quod licet sæpè sermo esset inter Patres Concilii de hac materiâ, nondum tamen reformationem matrimonii processerant. Antiquis etiam citantur Jacobus à Grassano

DE MATRIMONIO. 431

lib. 2. decis. cap. 85. Et Vega, & Veracruz Et ex modernis Amicus ubi sup. & Sylvius, qui tamen nihil habet nisi secundum nostram resolutionem præcedentis articuli.

Probat autem Amicus hanc suam sententiam, ex resolutione casuum præcedentis articuli; ex quibus sic infert: quis negabit hunc casum majoris fore momenti, quam non posse ad Parochum tutum habere accessum, cum inde dependeat tantum bonum commune fidei?

2. Omnis lex etiam divina admittit Epicheiam, ergo multo magis hoc decretum quod est legis humanæ. Ant. prob. licet secundum legem divinam nemo sine Baptismo salvari possit, tamen deficiente copia ministri aut aquæ, sufficit Baptismus flaminis seu voti in adultis.

Confirm. Omnes aliæ leges Ecclesiasticæ v.g. audiendi Missam diebus festis, communicandi circa Pascha, Jejunii, &c. admittunt Epicheiam in casibus necessitatis: ergo & hoc decretum.

3. Quia Conc. Trid. ea matrimonia irritat, quæ olim in Ecclesia clandestinè celebrata à Sacris Conciliis, præsertim Lateranensibus, ut illicita improbabantur, sed nunquam ab ullo Concilio matrimonia clandestina extanta necessitate facta, damnata fuerunt, ergo neque nunc censenda sunt irrita per decretum Conc. Tridentini.

4. Quando non est tutus accessus ad Pa-

rochum, valet matrimonium clandestinum in partibus hæreticorum sine Parocho, uti jam dictum est. Ergo similiter quando articulus mortis non sinit expectare Parochum.

Confirm. In illo casu, præsumitur licentia Parochi ut alius Sacerdos assistat. Ergo sine præsentia Parochi in illo casu validum erit matrimonium, per assistentiam testium & aliterius Sacerdotis. Et in defectu Sacerdotis præsumetur tacita dispensatio Summi Pontificis: qui indubiè si in simili necessitate posset adiri, dispensaret.

Respondetur nihilominus negativè cum Navarro, conf. 6. de clandest. despons. l. 4. Henriquez lib. 1. c. 3. n. 5. Sanchez de Matrim. l. 3. n. 17. Pontio lib. 5. c. 6. n. 3. Ledelma de matrim. q. 45 a. 5. & aliis quos refert, & sequitur Verricellitit. 15. q. 248.

Prob. 1. Lex quæ contractibus formam substantialem præscribit, non admittit Epicheiam, quâ judicetur formam illam posse omitti, sed decretum Concilii Trid. de quo agitur, præscribit formam matrimonio, ergo non admittit Epicheiam. Maj. patet, quia nulla res subsistere potest sine forma sua, ergo quando forma illa non inest contractui, nihil ad valorem conducere potest Epicheia. Maj. autem Prob. Ecclesia illo suo decreto irritat omnem contractum matrimonialem cui non adest forma quam præscribit, videlicet præsentia Parochi & testium.

Confirm. Nemo dicet quod in illis casibus necessitatis validè contraheretur, sine dispensatione in aliis impedimentis, videlicet consanguinitatis, criminis, &c. ergo neque validè contraheretur in propositis casibus non observatâ formâ decreti Concilii.

Prob. 2. fundamento Navarri; si in illis necessitatibus per Epicheiam censeretur dispensatum, per eandem Epicheiam trahi hoc posset ad alias similes necessitates, unde paulatim sequi possent eadem & fortè majora inconvenientia quàm quæ ante hoc decretum per clandestina matrimonia sequebantur. Quod pro bono communi vitari debet, licet cum tam magno incommodo particularium personarû.

Ad 1. Arg. Amici Resp. Casus illos de quibus quæstio, esse majoris quidem momenti pro personis particularibus, non tamen pro bono communi; Ecclesia autem voluit & de facto providit necessitati boni communis pro omnibus locis, non autem pro omnibus & singulis personis quæ per accidens esse possunt in majori necessitate. Alioquin quisque facillè judicaret necessitatem suam esse maximam.

Ad 2. Resp. Ant. verum esse, quando lex non præscribit formam, aut disponit de solemnitate essentialiter requisitâ, aut materiam inhabilitat. Exemplum allatum fuit supra in aliis impedimentis dirimentibus. Disparitas autem magna est in Baptismo, quia
 T 4
 enim

enim est Sacramentum maximæ necessitatis debuit esse remedium quod omnibus etiam adultis prodesse potest. Nec hoc fit per Epicheiam, quod sufficiat Baptismus flaminis vel sanguinis, quando in aqua haberi non potest; sed quia hoc ita à Christo Domino institutum est.

Ad Confirm. patet ex dictis in quibus legibus locum habeat Epicheia, & in quibus non, videlicet quæ præscribunt formam essentialiter requisitam, vel aliis terminis: Epicheia locum habet in legibus merè præceptivis, seu prohibitivis, non autem in irritantibus seu inhabilitantibus.

Et ne dicatur quòd etiam aliquando ignorantia invincibilis, excuset in lege irritante: Notandum est duplex esse genus legis irritantis, unum illius quæ absolutè & simpliciter irritat, quando ob bonum, quod est in eo quòd actus sub talibus circumstantiis non valeat, nõ solùm prohibetur, sed annullatur, v. g. in favorem & commodum sive communitatis, sive membrorum ejus, & solet fieri statuendo actum non valere, absque tali vel tali solemnitate. Aliud verò est genus legis irritantis propriè in poenam inductam, & primariò intentam in odium culpæ, ut qui sic peccat, puniatur nullitate actus. In irritatione quæ fit per legem primi generis, ignorantia quidem excusat à culpa, non autem ab irritatione. In illa quæ fit per legem secundi generis, etiam excusat ab irrita-

irritatione, cum ipsa verè habeat rationem
pœnæ, Secus tamen dicendum esset si utrum-
que genus simul concurrat, scilicet si lex fera-
tur non tantum in odium culpæ, sed etiam in
favorem boni communis, tunc enim manet
actus irritus seu invalidus.

Ad 3. Resp. Decretum Concilii esse univer-
sale, & ita quodcumque matrimonium com-
prehendit, quia uti dictum est, lex irritans non
admittit limitationem per Epicheiam, sicut
admittit lex tantum prohibens & improbens,
qualis erat lex Concilii Lateranensis.

Ad 4. Resp. Primum declaratum esse à
Congreg. Cardinalium, non verò hoc secun-
dum. Et disparitas est; quia primum est quid
commune, videlicet, quotiescumque non est
Parochus, vel non est tutus accessus ad ip-
sum. Aliud autem est quid particulare, uti patet
ex casibus de quibus agitur.

Ad Confirm. Resp. Quando actus sine li-
centia aut dispensatione est irritus, nihil opéra-
tur præsumptio licentiæ, sed ad minus requiri-
tur tacita licentia v. g. quia videt & tacet,
cum facillè posset impedire aut prohibere.
Quod magis potest roborari quod dicat Con-
cilium quod ad taliter contrahendum *omnino*
inhabiles reddit quæ verba significare videntur
pro omni eventu.